

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

3817

Vragen van het lid **Inge van Dijk** (CDA) aan de Minister van Financiën over *het bericht «De Kamer van Koophandel moet meer doen aan fraudebestrijding»* (ingezonden 11 juli 2022).

Antwoord van Minister **Kaag** (Financiën) (ontvangen 31 augustus 2022).

Vraag 1

Bent u bekend met het bericht «De Kamer van Koophandel moet meer doen aan fraudebestrijding»?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

In hoeverre kan het feit dat op één adres heel veel bedrijven zijn ingeschreven bij de Kamer van Koophandel een indicatie zijn dat sprake is van illegale trustdienstverlening?

Antwoord 2

Het enkel beroeps- of bedrijfsmatig een (post)adres ter beschikking stellen (domicilieverlening) zonder aanvullende werkzaamheden is geen trustdienst als geregeld in de Wet toezicht trustkantoren 2018 (Wtt 2018). Domicilieverlening valt wel onder de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme (Wwft). Domicilieverleners zijn zodoende poortwachters in het kader van de Wwft en moeten aan de eisen in de Wwft voldoen. Bureau Toezicht Wwft (BTWwft) van de Belastingdienst houdt toezicht op domicilieverleners.

Als naast het beschikbaar stellen van een post- of bezoekadres er bepaalde aanvullende werkzaamheden worden verleend zoals opgenomen in de Wtt 2018, is sprake van een trustdienst (de zogenoemde trustdienst «domicilie plus»). Deze aanvullende werkzaamheden zijn vaak administratief van aard, zoals het verzorgen van belastingaangiften of het verrichten van werkzaamheden in verband met het opstellen, beoordelen of controleren van de

¹ <https://www.nporadio1.nl/nieuws/onderzoek/94b61c18-3d7a-4a36-9b7f-709958b21449/de-kamer-van-koophandel-moet-meer-doen-aan-fraudebestrijding>

jaarrekening.² Het beroeps- of bedrijfsmatig verlenen van trustdiensten, waaronder de trustdienst domicilie plus, is in Nederland alleen toegestaan wanneer hiertoe een vergunning is verleend door de Nederlandsche Bank (DNB). Uit het onderzoek naar illegale trustdienstverlening van SEO Economisch Onderzoek bleek dat er domicilieverleners zijn die zich schuldig maken aan illegale trustdienstverlening.³ Uit de toezichtspraktijk en uit voornoemd onderzoek blijkt dat het voorkomt dat er ondernemingen zijn die bovenop het verlenen van een (post)adres aanvullende werkzaamheden verlenen zonder over een trustvergunning te beschikken: dit kwalificeert als illegale trustdienstverlening.

De constatering dat op één adres heel veel bedrijven staan ingeschreven kan een aanleiding zijn voor onderzoek naar illegale trustdienstverlening, maar vormt niet per se een indicatie daarvan. Immers, een veelvoud aan bedrijven ingeschreven op een adres kan kwalificeren als domicilieverlening: waarvoor geen vergunning of registratie is vereist, maar waarbij men zich wel dient te houden aan de eisen in de Wwft, zoals cliëntenonderzoek en de meldingsplicht van ongebruikelijke transacties. Een toenemend aantal eenmanszaken waarvan het woonadres zou samenvallen met het adres van de onderneming maakt om privacy-redenen gebruik van de diensten van domicilieverleners. Daarnaast zijn er verschillende andere redenen waarom op één adres een groot aantal bedrijven staat ingeschreven, zo kan er sprake zijn van een bedrijfsverzamelgebouw waar daadwerkelijk een groot aantal bedrijven is gevestigd, of kan het gaan om het adres van een groot concern met meerdere dochterondernemingen (zo gebruiken grote projectontwikkelaars soms per project een afzonderlijke B.V.).

Vraag 3

Houdt de Kamer van Koophandel systematisch bij hoeveel bedrijven staan ingeschreven op één adres? Zo ja, wordt deze informatie gedeeld met toezichthouders en opsporingsinstanties?

Antwoord 3

De Kamer van Koophandel (KVK) houdt niet systematisch bij hoeveel bedrijven er staan ingeschreven op één adres. Deze gegevens kunnen wel uit het Handelsregister worden gehaald. De informatie in het Handelsregister is overwegend openbaar. Daarnaast hebben bevoegde autoriteiten ook toegang tot bepaalde niet openbare data. Zo beschikt de Belastingdienst over een Bronkopie van het Handelsregister. BTWwft kan als toezichthouder op domicilieverleners zoekslagen laten maken waarbij een deel van de gegevens van de KvK kan worden gecombineerd met gegevens uit andere bronnen zoals het Basisregistratie Adressen en Gebouwen register (BAG register of kadaster).

Vraag 4, 5 en 6

Wordt op dit moment door De Nederlandsche Bank (DNB) gebruik gemaakt van dergelijke data van bijvoorbeeld de Kamer van Koophandel om onderzoek te doen naar illegale trustdienstverlening?

Klopt het dat DNB alleen onderzoek doet naar illegale trustdienstverlening op basis van meldingen?

Is DNB voldoende toegerust om te handhaven op illegale trustdienstverlening?

Antwoord 4, 5 en 6

DNB heeft als bevoegde autoriteit toegang tot de gegevens in het Handelsregister waaronder de besloten gegevens. DNB houdt alleen toezicht op trustkantoren en houdt geen toezicht op domicilieverleners. Dit laatste wordt gedaan door BTWwft. Door gegevens van de KvK te combineren met gegevens uit het Basisregistratie Adressen en Gebouwen register (BAG

² Daarbij zij opgemerkt dat het verrichten van receptiewerkzaamheden niet als bijkomende werkzaamheid wordt beschouwd. Als receptiewerkzaamheden worden onder meer aangemerkt: het doorschakelen van telefonisch verkeer; het doorzenden van ongeopende poststukken dan wel het inscannen van poststukken en deze zonder commentaar via elektronische weg doorsturen; en het ter beschikking stellen van vergaderruimten.

³ Zie bijlage Kamerstuk 32 545, nr. 144.

register of kadaster) krijgt BTWwft inzicht op welke adressen domicilieverleners actief zouden kunnen zijn en kan zij haar controles hierop inrichten. DNB handhaaft overwegend op basis van signalen van illegale trustdienstverlening die zij ontvangt. Het aantal signalen dat DNB ontvangt van illegale trustdienstverlening is de afgelopen jaren toegenomen. Tevens zoekt DNB samenwerking met verschillende ketenpartners om de informatie over illegaliteit breder te delen en te verbeteren. DNB spreekt hierover met onder meer de Belastingdienst, de FIOD, het Openbaar Ministerie en de collega-toezichthouders van de Belastingdienst zoals BTWwft. Belangrijk te vermelden is dat handhaven op basis van signalen resultaat oplevert: in 2021 heeft DNB twintig onderzoeken naar illegale trustdienstverleners opgestart. In tien gevallen leidde het onderzoek tot de conclusie dat sprake was van illegale dienstverlening en is deze beëindigd. Daarnaast heeft DNB in 2021 een bestuurlijke boete en een last onder dwangsom opgelegd aan illegale trustdienstverleners. Deze formele maatregelen hadden betrekking op signalen die DNB voor 2021 ontvangen heeft. Het proactief optreden, zonder signalen, tegen illegale trustdienstverlening doet DNB op beperkte schaal. Een voorbeeld hiervan is het project illegale trustdienstverlening van het Financieel Expertise Centrum, waarin DNB participeert. Van belang is dat het toezicht risicogebaseerd, doelmatig en kostenefficiënt plaatsvindt, waarbij de aandacht voor illegalen in verhouding staat tot de toezichtactiviteiten op vergunninghoudende partijen.

DNB geeft aan voldoende toegerust te zijn om het toezicht op trustkantoren risicogebaseerd uit te voeren: toezichtcapaciteit wordt ingezet waar de hoogste integriteitsrisico's worden gesignaleerd. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van diverse data uit verschillende bronnen om zo tot een goede afweging in het toezicht te komen. DNB heeft een afdeling toezicht financiële criminaliteit waarbij één team van 10 fte zich specifiek bezighoudt met trustkantoren. Daarnaast beschikt DNB over een team dat zich toelegt op de handhaving van illegale marktpartijen, waaronder illegale trustdienstverleners. Verder heeft DNB verschillende afdelingen die ondersteunen bij het toezicht op de trustsector zoals de afdelingen juridische zaken, expertisecentrum handhaving en markttoegang en toetsingen.

Vraag 7, 8 en 9

Ziet u een signalerende rol weggelegd voor de Kamer van Koophandel bij het bestrijden van illegale trustdienstverlening, maar ook breder bij de bestrijding van fraude en witwassen? Is de Kamer van Koophandel hier voldoende voor toegerust?

Bent u bereid om te onderzoeken hoe relevante data van de Kamer van Koophandel kunnen worden ontsloten voor bevoegde instanties om op te treden tegen bijvoorbeeld illegale trustdienstverlening?

Hoe kunt u de Kamer van Koophandel ondersteunen om deze signalerende rol te versterken?

Antwoord 7, 8 en 9

De KVK levert met het beheer van het Handelsregister een bijdrage aan de handhaving door de overheid. De KVK heeft echter geen zelfstandige signalerende rol aangezien de KVK geen toezichthouder is. Het toezicht op domicilieverleners is belegd bij BTWwft. BTWwft heeft als onderdeel van de Belastingdienst toegang heeft tot bepaalde informatie van de KVK. Ook heeft de toezichthouder op trustdienstverleners, DNB, via een datakoppeling toegang tot de gegevens in het Handelsregister. Hetzelfde geldt voor andere bevoegde autoriteiten, waaronder de opsporingsautoriteiten.

In de brief aan uw Kamer inzake het onderzoek naar illegale trustdienstverlening zijn zes aanvullende maatregelen aangekondigd waaronder onderzoek naar een registratieplicht voor domicilieverleners.⁴ De mogelijkheid is onderzocht of een registratieplicht voor domicilieverleners is in te richten op basis van het Handelsregister om zo scherp in beeld te krijgen welke partijen daadwerkelijk enkel een adres aanbieden (domicilieverleners) en welke partijen feitelijk trustdiensten verlenen (domicilieverlening en aanvullende werkzaamheden). In de praktijk is dit moeilijk. Verkend is of gebruik gemaakt kan worden van de SBI-codes in het Handelsregister waarmee bedrijfsactivi-

⁴ Kamerstuk 32 545, nr. 144.

teiten worden gedefinieerd. Dit is een getal van vier of vijf cijfers die de activiteit van een onderneming classificeert. De SBI-code wordt uitgegeven door het Centraal Bureau voor de Statistiek en afgestemd met de Europees NACE-codes: het Europese equivalent van SBI-codes. Momenteel bestaat er geen SBI-code voor domicilieverlening. Het introduceren van een nieuwe SBI-code voor domicilieverlening moet in afstemming gebeuren met het Europese equivalent en betekent een traject van rond de vier jaar. Daarbij geldt dat de juridische entiteit alsdan bij oprichting nog zelf zal moeten aangeven welke SBI-code op diens organisatie van toepassing is. Er gaan dan nog jaren overheen om uiteindelijk een betrouwbaar beeld te kunnen krijgen op grond van een bevraging van het Handelsregister.

Ten aanzien van het bestrijden van fraude en witwassen geldt dat de KVK hier geen zelfstandige rol in heeft. Tegelijkertijd is het Handelsregister van de KVK, waar het register met gegevens van uiteindelijk belanghebbenden (UBO-register) eveneens deel van uitmaakt, wel een belangrijke bron van informatie voor bevoegde autoriteiten, meldingsplichtige instellingen en andere partijen, zoals bijvoorbeeld onderzoeksjournalisten. Deze partijen gebruiken de informatie vanuit hun respectievelijke rol in het voorkomen van witwassen en financieren van terrorisme en het aanpakken van misstanden. De informatie in het Handelsregister, waaronder de UBO-informatie, is in dat kader openbaar, wat breed maatschappelijk onderzoek mogelijk maakt. Bepaalde privacygevoelige gegevens zoals het BSN en het adres van UBO's zijn echter niet openbaar, en zijn enkel in te zien voor bevoegde autoriteiten.

Vraag 10

Wat is de status van het onderzoek naar de toekomst van de trustsector?

Antwoord 10

Het onderzoek is inmiddels opgeleverd. Ik zal het onderzoek inclusief mijn appreciatie op korte termijn aan uw Kamer sturen.